

Fólkatingsvalið:

Ongar veljarakanningar passaðu

Tað, sum sá út til at fara at verað ein sigursgongd av teimum stóru fyri teir borgarligu í Danmark, gjørdist av sonnum ein marra, sum teir koma at minnst í langa tíð framyvir. Tann stóra framgongdin hjá Vinstra hvarv og formaðurin í Konservativa flokkinum er nú ikki umdømisvaldur men eykavaldur tingmaður

SVEINUR POULSEN

Ikki gongst altíð, sum prestur prædikar, sigur orðatak- ið. Og tað mugu borgarligu flokkarnir í Danmark sann- að, nú valið er av.

Veljarakanningarnar undan valinum vísu, at teir borgarligu stóðu til ein greiðan sigur. Minnið enn eina viku undan valinum sá enná út til, at teir borgarligu fingi ikki færri enn 93 tingmenn, meðan stjórnin og stuðulsflokkar hennara bert fingi 82 tingmenn.

Henda støða hevði sett formannin í Vinstra-flokk- inum í forsætisráðharrar sessin, og sigast má at veljarakanningarnar vórðu tiknar í álvara.

Eisini í Føroyum. Her søgdu bæði lögmaður og Jóhannes Martin Olsen, at nú sá tað endiliga út til, at Uffe gjørdist statsminist- ari, og tí høvdu teir fegnir vilja fingið annan mannin á danatíngið.

Men, mongum brestir ætlan.

Hvørgin teirra fekk nakad at gleða seg yvir valkvøldið, og sum valdagurin leið, gjørdist í Danmark alt greiðari, at valið fór at verða nógv meira spennandi enn nakar hevði droynt um.

Veljarakanningarnar púra av leið

Í øðrum londum er sigur at gera sokallaðar exit-polls.

Hetta eru veljarakanning- ar, har fólk, sum hava verið á valið verað spurð hvat tey hava valt.

Og eina tílka gjørdi teir

eisini í Danmark valdagin.

Henda kanning vendi upp og niður upp á allar veljarakanningar sum gjørdar vóru frammanundan.

Nú sá nevniliga út til, at stjórnin fór at vinna valið. Og so varð.

Tí tá seinastu atkvøðurnar vóru taldar upp, vísti tað seg, at stjórnin hjá Poul Nyrup Rasmussen og stuðulsflokkar hennara akkurat høvdu togað seg framum - á sjálvari mállinjuni.

Teirringu 88 tinglimir, meðan borgarligu andstøðu- flokkarnir bert fingi 87 tinglimir.

Hetta merkir so aftur at teir norðurlatlantisku tingmenninir kunnu gerast tunga á vágskálini.

Í Grønlandi varð ein borgarligur og stjórnarsinn- aður valdur, og úrslitið í Føroyum kenna vit.

Danski Fólkaflokkurin stóri vinnarin

Stóri vinnarin av danska valinum gjørdist Dansk Folkeparti.

Fyri góðum ári fór Pia Kjærsgaard úr Framburðs- flokkinum og stovnaði sín eigna flokk, Dansk Folke- parti.

Flokkurin, sum er kendur fyri sín harðbenda útlend- ingapolitikk fekk 7,4% av atkvøðunum og 13 ting- menn valdar.

Pia Kjærsgaard segði, at hon var sera fegin fyri úr- slitið, og hon segði eisini, at úrslitið vísti, at tað var útlendingapolitikkurin sum upptekur sinnini í Danmark men at hinir flokkarnir vóru

ov bangnir at taka málið upp í valstríðnum.

Og tað vóru teir revsaðir fyri, segði Pia Kjærsgaard.

Gamli flokkur hennara misti harafturimóti 4% av atkvøðunum og hevur nú bert 2,4% av atkvøðunum.

Fyri tað fekk flokkurin 4 tingmenn. Millum teirra er tann í Føroyum so kenda Kirsten Jacobsen

Socialdemokratarnir gingu fram

Tey seinastu nógvu valini hevur danski javnaðarflokk- urin havt stórar trupulleikar.

Teir hava mist atkvøður við hvørt val, og sambært veljarakanningunum hesa- ferð sá út til, at so skuldi verða aftur hesaferð.

Hendi tað, so varð spurn- artekin sett við Poul Nyrup Rasmussen, sum leiðara í flokkinum.

Men úrslitið av valinum ger óivað at hann situr tryggari í hesum sessi, enn hann gjørdi áður.

Socialdemokratarnir fingi eina framgongd uppá 1,4% og fingi ein tingmann afturat. Teir hava sostatt 63 tingmenn, istaðin fyri 62.

Men fyri Jytte Hilden, granskjarráðharrar, hevði vali sín kostnað, tí hon varð ikki afturvald.

Hin stjórnarflokkurin, teir Radikali Vinstri misti harafturimóti 0,7% av atkvøðunum og hava nú 7 tinglimir.

Eisini teirra ráðharrar fingi piskin at føla.

Mentamálaráðharrin, Ebbe Lundgård, slapp held- ur ikki hesaferð inn um

fólkatingsgáttina.

Heldur ikki undirvísing- armálaráðharrin, Ole Vig Jensen, varð valdur inn á ting hesaferð.

Fyri báðar teirra má tað takast sum ein misálitisvát- an.

Teir hava, hvør á sínum øki, havt ymisk uppskot frammi, sum hava elvt til ógvísigt kjak. Og tað hevur óivað gjørt sitt til, at teir ikki komu innaftur.

Konservatívi flokkurin fekk ein lúsing

Tann heilt stóri taparin í danska valinum vóru teir konservatívi.

Flokkurin hevði undan valinum 27 tinglimir, men nú valið er av, eru bert 16 eftir.

Hetta seinasta árið hevur, alt sum tað er, verið ein marra fyri flokkin.

Fyrst gjørdi táverandi leiðarin, Hans Engell tað óbótgerð, at koyra fullur og renna á.

Hann tók avleiðingarnar av hesi ger og fór frá, men royndi alt hann kundi at fáa ein av sínum egnu í leið- arastólin, men onki hjálpti.

Anne Birgitte Lundholt tapti dystin móti Per Stig Møller, sum gjørdist floks- leiðari.

Men tað gekk ikki meira enn ein vika, fyrr enn tað kom undan kavi at eisini hann hevði ein dóm fyri rú- drekkakoyring.

Men tað var ikki nóg mik- ið við tí.

Hann hevði logið fyri fjølmiðlunum um hending- ina.

Hesar óhepnu hendingar hava spælt nógv inn í veljarakanningum sum gjørdar eru seinasta árið.

Og tað gjørdist, tá Hans Engell í fjølmiðlunum segði- ist at vera á veg fram aftur sum leiðari í flokkinum, utt- an at tað tó varð váttad av nøkrum.

Klandur í politiskum flokki spælir ongantíð væl av og sigast má, at veljar- arnir hava givið flokkinum ein syngjandi lúsing til hetta valið.

Fleiri av fremstu fólkum í flokkinum vórðu ikki afturvald. Teirra millum varð Kent Kirk, úr Esbjerg, og valkvøldið var ivið um, hvørt Pia Cristmas Møller var afturvald ella ikki.

Hjá formanninum Per Stig Møller gjørdist valið dupult marra. Tí ikki nóg mikið við, at flokkurin misti nógv menn. Hann var sjálvur um at gerast ein teirra sum ikki varð afturvaldur.

Men hann datt inn um

Úrslitið av danska fólkatingsvalinum

Upptaldar atkv.: 100%

Veljarar: 3997297

Valluttøka: 86,0%

Flokkur

Prosent Broying

i %

Ting-

menn

Socialdeomkratiet	36,0	1,4	63
Radikale Ventsre	3,9	-0,7	7
Konservative Folkeparti	8,9	-6,1	16
Centrum Demokraterne	4,3	1,5	8
Socialistisk Folkeparti	7,5	0,2	13
Dansk Folkeparti	7,4	7,4	13
Kristelig Folkeparti	2,5	0,7	4
Demokratisk Fornyelse	0,3	0,3	0
Venstre	24,0	0,7	42
Fremskridtpartiet	2,4	-4,0	4
Enhedslisten	2,7	-0,4	5

Talvan vísir úrslitið av valinum í Danmark.

tinggáttina, sum eykavaldur tingmaður, og sum skilst vóru tað nakrar fáar atkvøður sum góvu honum sessin.

Um tað fær avleiðingar fyri hann sum formann er óvit, men tað kann væl hugsast.

Uffe Ellemann-Jensen var skuffaður

Formaðurin í Vinstra, Uffe Ellemann-Jensen var skuffaður av úrslitinum.

Royndur sum hann er, lætst hann hava størri áhug- að fyri at tosa um at hann skal verða abbi hvørja løtu, enn at tosa um valúrslitið, men tað kom tó seinni.

Hann segði, sum var, at tá stjórnin høvdu fingið fleiri tingsessir enn teir borgarligu, so hevði stjórnin vunnit.

Hann helt tó at tað var í so tíðliga at ynskja stjórnini tillukku valkvøldið, tí úr- slitið úr Grønlandi var ikki greitt tá.

Tað er tað haraftur ímóti nú, og tað er stjórnin hevur vunnið valið.

Uffe Ellemann-Jensen segði stutt eftir, at nú fór hann at tosa við flokkin um sína støðu, og legði harvið upp til, at hann møguliga fer frá sum formaður í flokkinum.

Tað er sjálvandi alt ov tíðliga at tosa um tað enn, men hendur tað, so er lagt upp til stríð um hvør skal verða eftirmaður hansara.

Tveir sum ógvuliga fegnir vilja seta seg í hansara stól eru Anders Fogh Rasmussen og Peter Brixtofte, sum báðir hava royndir sum ráðharrar í ryggskinninum.

Men tað er ongins orsök til gitingar um tað enn.

Grumsut fólkating

Nú skal so fólkatingið aftur til arbeiðis.

Poul Nyrup Rasmussen heldur fram sum stjórnar- leiðari og sambært dansk- um tíðindastovum, hevur hann nýggja ráðharralistan kláran.

Stjórnin hevur meiriluta, tá tinglimirnir hjá SF og Eindarlistanum verða taldar við, og spurningurin er so hvat CD ger.

Mimi Jakobsen segði ádr- enn valið, at tey fóru at vísa á ein borgarliga stjórnar- leiðara, um farið varð til drotningina eftir valið, men hetta verður av ongum nú.

Og so broytti flokkurin aftur støðu tí nú ætla hann at royna at ávrika stjórnina so nógv sum hann kann. Á hvønn hátt CD ætla at gera tað er óvist, men teir hava fyrr sagt at verða teir stuðulsflokkur hjá stjórnini, so er tað fyri at verða móttvækt móti vinstra flokkunum.

So er spurningurin, um Poul Nyrup vil samstarva við ein flokk, sum fyri stutt- ari tíð síðani hevur avvist at stuðla honum.

Poul Nyrup Rasmussen kann seta seg aftur í forsætisráðharrastólin eftir vali.